

PRODUKCJA ENERGII a rejestry, deklaracje i ewidencje

Energia pozyskiwana z odnawialnych źródeł, takich jak słońce czy wiatr, cieszy się coraz większą popularnością – zarówno wśród osób fizycznych, jak i wśród przedsiębiorców. Każda z tych grup powinna jednak mieć świadomość, że produkowanie własnej energii może łączyć się nie tylko z oszczędnościami i większą niezależnością, ale również z obowiązkami.

Specyfika towaru, jakim jest energia elektryczna, powoduje, że przedmiotem opodatkowania akcyzą nie jest sama jej produkcja, ale czynności z nią związane. Z perspektywy producenta energii czynnościami takimi będą najczęściej:

- sprzedaż samodzielnie wyprodukowanej energii nabywcy końcowemu, tj. podmiotowi, który nie posiada koncesji na wytwarzanie, magazynowanie, przesyłanie, dystrybucję lub obrót energią elektryczną, lub

- zużycie tej energii na potrzeby własne.

W zależności od tego, które czynności producent energii wykonuje, będą na niego nałożone odmienne obowiązki.

OBOWIĄZKI REJESTROWE

Zgodnie z art. 16 ustawy o podatku akcyzowym, zgłoszenia rejestracyjnego jest obowiązany dokonać każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, zamierzający wykonywać czynności podlegające opodatkowaniu akcyzą. Jednocześnie przywołany artykuł w ustępie 7a pkt 1 przewiduje wyłączenie z obowiązku dokonania zgłoszenia rejestracyjnego w przypadku podmiotów produkujących energię elektryczną z generatorów, których łączna moc nie przekracza 1 MW – pod warunkiem wszelako, że spełnią one łącznie dwa dodatkowe warunki:

- wyprodukowana energia elektryczna zostanie zużyta przez te podmioty,

- od wyrobów energetycznych wykorzystywanych do produkcji tej energii elektrycznej została zapłacona akcyza w należnej wysokości.

Jeżeli więc dany podmiot produkuje energię z generatorów o mocy poniżej 1 MW i zużywa ją wyłącznie na własne potrzeby – rejestracja na potrzeby akcyzy nie będzie potrzebna. Warto przy tym zaznaczyć, że zużycie energii elektrycznej przez podmiot, który wyprodukował ją z generatorów o łącznej mocy nieprzekraczającej 1 MW, podlega zwolnieniu od podatku akcyzowego (§ 5 rozporządzenia z 28 czerwca 2021 r. w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego). Zwolnienie z obowiązku rejestracji zazwyczaj będzie więc skorelowane z brakiem innych obowiązków akcyzowych po stronie producenta.

Jeżeli jednak dany podmiot:

- produkuje energię z generatorów o mocy powyżej 1 MW,

- produkuje energię z generatorów o mocy poniżej 1 MW, ale sprzedaje choćby niewielką część tej energii

- rejestracja na potrzeby akcyzy będzie koniecznością.

W takim przypadku zgłoszenie jest dokonywane w formie elektronicznej przez Platformę Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (dalej: „PUESC”) i powinno zostać zrealizowane przed wykonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu. Podmiot obowiązany dokonuje następnie zgłoszenia w CRPA – Centralnym Rejestrze Podmiotów Akcyzowych, co

umożliwi mu składanie deklaracji w podatku akcyzowym oraz zapłatę akcyzy (przy czym sama płatność może zostać dokonana również bez pośrednictwa CRPA).

Warto zaznaczyć, że podmioty dysponujące instalacjami fotowoltaicznymi często nie są świadome, że mogą być podatnikiem akcyzy z tytułu sprzedaży energii.

OBOWIĄZKI DEKLARACYJNE

Podatnik podatku akcyzowego jest obowiązany do składania deklaracji podatkowej, czego dalszą konsekwencją jest konieczność obliczenia i wpłacania akcyzy na rachunek właściwego urzędu skarbowego (jeśli do danej transakcji nie znajdzie zastosowania zwolnienie wynikające z rozporządzenia w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego bądź podatnik nie zdecyduje się z niego skorzystać). Deklaracje podatku

akcyzowego muszą być składane i podpisywane elektronicznie.

Oprócz podstawowej, głównej deklaracji AKC-4 jej nieodłączną częścią jest załącznik AKC-4H, właściwy dla energii elektrycznej, zawierający wyszczególnienie statusu energii elektrycznej, tj. tego, czy dana energia jest nieobjęta zwolnieniem od podatku akcyzowego, czy podlega zwolnieniu, a jeśli tak, to na podstawie którego przepisu.

Deklarowanie i zapłata akcyzy następuje w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano rozliczenia sprzedaży energii elektrycznej lub dokonano jej zużycia.

OBOWIĄZKI EWIDENCYJNE

Artykuł 138h ustawy o podatku akcyzowym stanowi, że ewidencję ilościową energii elektrycznej prowadzą zarówno podmioty dokonujące sprzedaży energii

➤ Deklarowanie i zapłata akcyzy następuje w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano rozliczenia sprzedaży energii elektrycznej lub dokonano jej zużycia.

elektrycznej, jak i podmioty zużywające ją na własne potrzeby. Z obowiązku tego wyłączone są jednak podmioty, które zwolniono z obowiązku rejestracji na potrzeby akcyzy na podstawie art. 16 ust. 7a pkt 1 tej ustawy.

Co powinna zawierać taka ewidencja? Już w tym miejscu mogą powstać pierwsze wątpliwości – przepisy ustawy o podatku akcyzowym wskazują, że powinna ona zawierać pełen zakres danych, dotyczących zarówno energii uprzednio opodatkowanej (np. nabytej od profesjonalnego podmiotu produkującego energię), jak i tej, która dopiero zostanie opodatkowana akcyzą, choć jej celem jest umożliwienie określenia ilości energii, która dopiero będzie podlegała opodatkowaniu.

Taka ewidencja może być prowadzona w formie wybranej przez podatnika – papierowej lub elektronicznej. Każdy z tych wariantów ma jednak pewne swoje specyficzne wymagania, które należy przeanalizować przed rozpoczęciem ewidencjonowania. Warto też pamiętać o planowanych zmianach legislacyjnych. Jedną z nich ma być wprowadzenie CEWA – Centralnej Ewidencji Wyrobów Akcyzowych, która będzie stanowiła obligatoryjną, elektroniczną formę ewidencji. Zgodnie z pierwotnymi planami, CEWA miała zacząć obowiązywać już od początku tego roku, jednak ze względu na powolne prace nad projektem na moment oddania niniejszego artykułu do

druku nie odbyło się nawet pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia nieprawidłowości w obrocie niektórymi towarami oraz usprawnienia funkcjonowania Krajowej Administracji Skarbowej, wprowadzającego CEWA. Można zatem się spodziewać, że zmiana ww. przepisów może zająć jeszcze trochę czasu – niemniej warto trzymać rękę na pulsie i obserwować kierunek legislacji, aby nie przegapić wprowadzenia nowych obowiązków i odpowiednio się do nich przygotować.

Zagadnienie prawidłowego wywiązywania się z obowiązków związanych z produkowaniem energii z odnawialnych źródeł może budzić wiele wątpliwości, zwłaszcza mając na uwadze mnogość przepisów, które należy przeanalizować, oraz wiele istotnych aspektów, takich jak wielkość posiadanej instalacji, które wpływają na wymagania stawiane podatnikom. W przypadku wątpliwości w zakresie obowiązujących przepisów rekomendujemy konsultację z doradcami podatkowymi.

JAROSŁAW SZAJKOWSKI,
MAGDALENA PIETRZAK
ASB Group